

Будинок психопата

КУПИТИ

Минуло вже багато років, а лиха слава Бейтса не вмирає. Кілька спритників вирішили відбудувати його колишні мотель та будинок, створити там музей злочинності й заробляти гроші, експлуатуючи психопатологічну цікавість так званих нормальних людей до моторошних злочинів. Проте лиха доля цупко тримає у своїх лабетах ініціатора цього проєкту, спонукаючи його коїти нові страхітливі злочини. Отже, психопатологія, властива звичайним людям, незнищенна. Може, й вона — елемент психічної норми?

РОБЕРТ БЛОХ

БУДИНОК ПОСЛЕДНО- ПАТА

Роберт Блох

БУДИНОК ПСИХОПАТА

Блох Роберт
Будинок психопата : роман / Р. Блох ; пер. з англ. П. Тарашука. —
Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2022. — 224 с.

ISBN 978-966-10-7596-1

Psycho House
Robert Bloch
Copyright © 1993 by Robert Bloch
All rights reserved
Переклад з англійської Петра Тарашука

Минуло вже багато років, а лиха слава Бейтса не вмирає.
Кілька спритників вирішили відбудувати його колишні мотель
та будинок, створити там музей злочинності й заробляти гроші,
експлуатуючи психопатологічну цікавість
так званих нормальних людей до моторошних злочинів.
Проте лиха доля цупко тримає у своїх лабетах ініціатора
цього проекту, спонукаючи його коїти нові страхітливі злочини.
Отже, психопатологія, властива звичайним людям, незнищенна.
Може, й вона — елемент психічної норми?

Цю книжку присвячено Кірбі Макколі — раптом йому нема чого читати.

Коли Террі та Мік підійшли до передніх дверей, місяць зайшов за хмари.

— Бачиш? — прошепотіла Мік. — Тепер ти знаєш, чому я сказала взяти ліхтарики.

— Чому ти шепочеш? — запитала Террі. — Тут нікого немає.

Ліхтарик Террі загорівся майже одразу після ліхтарика Мік.

— Не будь надто впевнена. — Мік намацала найменший ключ на круговому ланцюжку і вставила в замок, потім завагалася.

— Злякалася? — запитала Террі.

— Не я. — Ключ повернувся в замку, і двері відчинилися. — Ніхто не йде?

Террі глянула на дорогу.

— Ніде нікого.

— Добре, — кивнула головою Мік. — Заходьмо й погляньмо, що тут діється.

Дві невисокі коротко стрижені постаті в синіх джинсах зайшли крізь відчинені двері у вестибюль. Пітьму, яку не спромагалися розвіяти їхні ліхтарики, виповнював ядучий запах свіжої фарби. Блимаючи очима, Террі йшла вслід за Мік до бюрка прийняття, потім нараз зупинилася, помітивши темну постать, що бовваніла за стійкою. Видніла тільки спина.

Тепер уже шепотіла Мік:

— Бачиш? А що я казала тобі? Це він!

— Не може бути! — хапнула повітря Террі.

— Невже? — Мік простерла руку й натиснула на срібний ґудзик на круглому дзвінку на стільниці.

Звуку не було, але тепер постать у затінку повільно обернулася, і обоє дівчат побачили обличчя Нормана Бейтса.

— Ласкаво прошу до мотелю Бейтса, — проказав він. — Ваша кімната готова.

Бейтс дивився скляними очима, з незмінною усмішкою, але виказував його тільки пронизливий голос.

— Ти ба! Як вони зробили це?

— Дуже легко. Дзвоник не справжній. Він електронний. Ляльку поставили на вісь. Ти натискаєш дзвоник, і він вмикає магнітофонний запис.

Террі аж підскочила, коли воскова фігура повернулася на свою попередню позицію. Приховати тривогу було не легко:

— Тож це дядько Норман! Ти справді думаєш, що він мав такий вигляд?

Мік стенула плечима:

— Казали, мовляв, Гладун Отто хоче, щоб усе, знаєш, мало такий вигляд, як справжнє.

Террі вдихнула, відчуваючи запах фарби:

— Мабуть, дорого коштувало — збудувати такий дім.

Мік кивнула головою:

— Батько каже, що Гладун Отто взяв позику в банку. Якщо раптом щось піде негаразд, каюк йому не настане.

Террі спрямувала промінь ліхтарика на стіни вестибюля, потім глянула у вікно:

— Це тобі настане каюк, якщо твій батько помітить, що ти взяла його ключі.

— Не хвилюйся. Тепер, коли він усе пофарбував, йому вже не треба повертатися сюди. Батько просто повісив їх на гачок у гаражі. Там я і взяла ключі вчора ввечері. Він навіть не побачив, що їх немає, тож чому мав би помітити тепер? А зараз сидить із бляшанками пива й дивиться якийсь паскудний матч.

— А де, на його думку, зараз перебуваєш ти? — запитала Террі.

— У бібліотеці, виконую домашні завдання.

— Присягаюсь, я знаю, яке домашнє завдання ти насправді хотіла б виконувати, — сказала Террі.

— Заткни пельку! Бібліотеку зачиняють о дев'ятій. Нам краще ворухитись, а то не побачиш решти цього дому.

Обернувшись, Мік пішла до дверей на далекій стіні. Відчинила їх без допомоги ключа.

— Кумедно, — проказала Террі, — я думала, в кімнати можна потрапити тільки знадвору.

— Дурепо, крім цієї, тут немає більше кімнат. Усе інше — просто фальшиві стіни, збудовані так, щоб видавалося, ніби тут цілий мотель. Батько каже, що Гладун Отто, можливо, додасть кілька кімнат згодом, якщо бізнес піде добре.

— По-твоєму, люди йтимуть і платитимуть гроші тільки за змогу побачити, де дядько Норман скоїв оте?

— Ми ж тут, хіба ні? — всміхнулася Мік.

— Так, але на халяву. Але поки що я не розумію, як хтось захоче купити квитки, щоб подивитися на фальшивку?

— Тобі більше сподобалося б, якби до тебе прийшов справжній Норман зі справжнім ножем?

— Він мертвий, кожен знає про це.

— А як щодо привидів?

— А як щодо того, щоб відкинути це все лайно? Ти не злякаєш мене.

Це була правда. Террі не боялася, навіть тут, коли дівчатка крізь відчинені двері зайшли до спальні. То була звичайна мотельна кімната, нічим не відмінна від будь-якої іншої, за винятком смороду фарби. Дивлячись на ліжко в промені ліхтарика, Террі визнала, що було б трохи страшніше, якби справжньою причиною приходу сюди було прагнення Мік удатися з нею до сексу.

Ет, але рано чи пізно хтось таки вдасться з нею до сексу, і тут нема чим непокоїтись; Ніла Патнем розповідала, що робить це з Гаррі вже майже рік, і все було чудовим з самого початку. Звичайно, хто повірить Нілі Патнем, вона ж така брехуха, та ще й бридка, до такої дівахи Гаррі ніколи б і жердиною не доторкнувся.

І, гляньмо правді у вічі, Мік теж не торкнулася б Террі, бо ж Мік дівчина. Хоча видавалася не більш схожою на Мішель, ніж Террі — на Терезу. Принаймні не в джинсах і светрі. Можливо, за літо в неї виростуть коси, тож погарнішає, коли восени настане пора знову сідати в автобус і їздити до середньої школи в Монтроузі.

— Чому ти стала отут? — запитала Мік. — Ворушись.

Промінь ліхтарика Террі став паралельним променю ліхтарика Мік, коли дівчатка зайшли в двері ванної й підійшли до душової кабінки.

— Ти готова? — запитала Мік. У її голосі було щось кумедне, і Террі збагнула, що це: поєднання шепоту та відлуння. Голоси завжди відлунюють у ванній, це річ зрозуміла, але чому Мік шепоче?

Мабуть, уже злякалася. А хіба не протуркала їй вуха, що тут нема чого боятися? Дядько Норман справді мрець, і тут, крім них двох, нікогісінько.

Аж тут Мік відсунула штору душової кабінки, і тепер дівчат було троє.

З душової кабінки на Мік і Террі дивилася гола жінка, широко розплющивши очі й сповнена страху, вона простерла вперед руки з відкритими долонями й подала їх уперед, захищаючись від удару невидимого ножа.

Кров не текла, але Террі бачила її навіть із заплющеними очима; звуки не лунали, але вона чула мовчазні зойки.

Відвернулася, щоб бути обличчям до Мік, а потім розплющила очі й силувано всміхнулася:

— Гей, це якась статуя!

— Ні, не статуя. Лялька, звичайна лялька. Батько казав, що Гладун Отто замовив її десь на сході. Послав туди фотографію тієї вбитої кралі, і, за словами батька, вона достеменно така ж.

— Звідки він знає? Він що, клепає її або що? — хихикнула Террі.

— Не будь смішною! — Тон голосу Мік свідчив, що вона не плутає Террі з Вупі Голдберг, тією комедійною актрисою. — Мій батько був ще хлопчиком, коли тут сталося те все.

Террі кивнула головою, але їй не сподобалося слово «тут». Бо, навіть якщо ця ванна кімната несправжня, а перелякана постать у душовій кабінці — лише воскова лялька, колись був справжній Норман, справжній ніж, сталося справжнє вбивство, тож слово «тут» занадто тяжке. «Тут» — це коли ти стоїш уночі, в пільмі, та дослухаєшся, чи в іншій кімнаті не відчиняються двері.

— Що це за звук? — схопила Террі руку Мік.

— Я нічого не чую.

Террі ще дужче стиснула руку подруги:

— Мовчи і слухай!

Якусь мить обидві мовчки стояли, потім Мік вивільнила руку, обернулася й пробурмотіла:

— Тут нікого немає.

— Куди ти йдеш?

— А куди ти думаєш? — Мік пішла назад у спальню. — Ти йдеш чи ти мокра курка?

Террі знала відповідь на це запитання: вона *таки* мокра курка, але однаково пішла вслід за подружкою. Байдуже, хто або що могло крастися в передпокої, вона почувалася безпечніше з Мік, ніж із восковою жінкою в душовій кабіні — голою жінкою, яка чекає, поки опуститься голе лезо.

Мік простерла руку, щоб відчинити двері спальні, але Террі поплескала її по плечу й заговорила швидким і нагальним шепотом:

— Стривай, спершу вимкни ліхтарика. А що, як *він* побачить нас?

— Тут нікого немає!

У голосі Мік вчувалася дратливість, але Террі помітила, що подруга справді стишила тон, вимкнула ліхтарика й лише потім відчинила двері спальні.

Дівчата пішли вперед, розганяючи теплу, наповнену випарами пільму вестибюля. Десь у далекому кутку постать Нормана Бейтса й далі стояла в затінку за стійкою бюрка прийняття. Стояла, і то тихо, бо не чулося жодного звуку, не ворухилася жодна форма чи тінь.

Дівчата разом пройшли від спальні до вхідних дверей вестибюля. Ці двері теж прочинили повільно й обережно, лише відчинивши їх настіж і побачивши, що безлюдна вулиця видається безпечною, знову ввімкнули ліхтарики.

Нічне повітря теж видавалося теплим, але в ньому не було й натяку на уїдливий запах фарби. Террі глибоко вдихнула, поки Мік вела її по доріжці навколо мотелю, а потім вивела на стежку, що підіймалася вгору на пагорб, де бовванів темний будинок.

— Стривай!

Мік зупинилася, озирнувшись на Террі:

— Що там?

— Ми що, ще й туди підемо?

— Ні, курко. Якщо хочеш, я поведу тебе просто додому й заведу назад у курник. — У голосі Мік і на її обличчі проступала дратливість. — Передусім якби не ти, ми б і сюди не ходили. Коли вчора ввечері я розповідала, що можна прокрастися сюди, тобі так страшенно кортіло побачити все, що ти мало в штани не надзюрила.

— Отакої, ти думала, я злякалася, чи що? — Террі влаштувала виставу, піднявши лівий зап'ясток і глянувши на годинник. — Якщо я не прийду додому тоді, як казала, мамку грець поб'є.

Тепер уже Мік глянула на свій годинник, а потім перевершила виставу Террі, додавши до відповіді суворий погляд:

— У нас ще багато часу. Треба лише десять-п'ятнадцять хвилин, щоб оглянути все. Хіба що ти аж занадто курка...

Зневага спрацювала.

— Хто курка? — обурилася Террі. — Ходімо, індичко.

Отже, було як у дитячій пісеньці, яку полюбляла співати тітка Марселья: «Через річку та ліси ти бабусі кошик принеси». Але ж тут не було ні річки, ні лісів, тільки доріжка, що вела до сходів і ґанку будинку на вершині пагорба. Ішли не до бабусі, а до Матері. Насправді до Нормана, бо його мати померла. Та й він помер. Тільки дім був живий — *новий* дім.

Террі почулася краще, коли нагадала собі про це. Якщо привиди справді існують, то, мабуть, у старому домі, а цей будинок новісінький, як і сам мотель. Гладун Отто збудував його водночас із мотелем і з тієї самої причини: для заробітку грошей на туристах. А це, безперечно, не вдасться там, де вештаються привиди.

Отже, нема чого боятися, крім того, вона немов на безкоштовному попередньому перегляді, правда?

Усе це звучало добре в голові Террі, але скрип сходинок на ґанку, які протестували під їхніми ногами, видавався майже виском, а скрегіт ключа, що повертався в замку вхідних дверей, породив відлуння на всьому схилі.

Звичайно, тут, на пагорбі, ніхто не чув його, крім дівчат, ніхто не чув його й у глибокому, темному передпокої дому, куди вони зайшли.

Промені ліхтариків виганяли з кутків тіні. *«Погано, що ніхто не вигадав такої штуки, яка б могла освітити твій мозок так само, як промінь ліхтарика освітлює коридор»*. Террі натрапила на цю думку й бажала, щоб було не менш легко натрапити на все інше, що вона думає про пільму та тіні в цьому домі.

Але такої штуки не було, дарма що запах свіжої фарби, поширюючись зусібіч, нагадував, що це не *справжній* дім, не дім

убивства, не місце, де загинув детектив і жила мати Нормана, хоча теж була мертва. А чи була?

Террі хапнула повітря. *«Хай йому біс, вона б краще... або ж»*. Але «або ж» — не ті слова, про які хотіла думати Террі, так само як не хотіла думати й про «тут».

Найкраще, що треба робити просто тепер, — справді бігцем оглянути дім і довести тій розумаці Мік, що вона не мокра курка, а потім мчати додому, щоб мати не шукала її.

Мік уже навела промінь ліхтарика на сходи попереду з правого боку передпокою.

— Ходімо спершу нагору, — прошепотіла вона.

«Знову шепоче». Террі не подобався шепіт подруги, так само як не подобався і власний, коли вона шепотіла в мотелі. Шепіт означає, що людина боїться, а якщо Мік тепер боїться, можливо, є причина. А якщо та причина нагорі...

Знову настала пора мерщій вирішувати «або-або». Або йти нагору з Мік, або стояти самій у темному, моторошному передпокої.

Террі спрямувала ліхтарик угору, на рухливий зад у синіх джинсах своєї провідниці. Сходишки риплять, нагадала вона собі, тільки тому, що нові.

Але річ у тім, що вони не видавалися новими, та й геть усе нагорі також. Будівничий цього дому, напевне, дивився на фотографії, як, звичайно, дивляться й тоді, коли виготовляють воскові ляльки. А може, просто припускав, яким мав бути вигляд цього дому за давніх часів, і накупив чимало мотлоху, щоб облаштувати його. Як-от у ванній кімнаті, де Мік висвітила ванну — такої Террі ніколи не бачила раніше: ванну з ніжками. Та й унітаз химерний, мав бачок над головою і ланцюжок, щоб тягнути. Потім пригадала, що вже десь бачила такий, може, в книжці про перших переселенців на Захід.

Але була вдячна за одне: у цій ванній кімнаті не було душевої кабінки.

Можливо, дядько Норман не вірив у потребу приймати душ. А може, тоді ще навіть не винайшли душу. Террі трохи «плавала», коли йшлося про подробиці американської історії, інколи навіть не могла пригадати дати, коли помер Елвіс.

Такі думки, і то в такому місці, стали для Террі несподіванкою; дівчинка обернулася, прагнучи розповісти про свою реакцію Мік,

і постала перед іще однією несподіванкою.

Мік зникла.

— Гей! — крикнула Террі.

Відлунюючи в темному пустому коридорі, їй крикнув у відповідь десяток голосів.

— Мік, де ти?

— Тут.

Голос Мік і промінь її ліхтарика повели Террі в напрочуд малу кімнату по той бік коридору. Тут ліхтарик Мік провадив перевірку, стрибаючи по меблях і стінах. Террі стежила за променем і з того, що він висвітлював, швидко виснувала, що вони, напевне, зайшли до спальні Нормана Бейтса. Мабуть, бо тут стояло старомодне бюро замість туалетного столика і просте ліжко, яке не розкладалося. Ясно, як день: це все анітрохи не схоже на котрусь із вигадливих обстав у готелях «*Holiday Inn*».

Кімната насправді не скидалася й на спальню чоловіка, була кімнаткою, яку звичайно виділяють дитині. Але ж колись і Норман Бейтс мав бути дитиною.

Террі задумалася. Яким був дядько Норман до того, як виріс і скоїв моторошні злочини?

Оглянувши кімнату, збагнула частину відповіді. Там не було спортивних знарядь, не було м'ячів, бит, шоломів чи навіть бейсбольного кашкета, на стінах і над двома полицями в далекому кутку не видніло жодних прапорців. Полиці майже заставлені, Норман, певне, багато читав. Це не доводить, що він дивак, нагадала собі Террі, бо за днів, коли ще не винайшли телевізора, багато людей читали книжки. Отже, й це сповістило їй не дуже багато про те, яким насправді був Норман.

Найкращу відповідь дав ліхтарик Мік, коли його промінь ковзнув по стіні навпроти туалетних дверей і зупинився на фотографії.

— Ось він! — скрикнула Мік.

То був він, усміхнений хлопчик у комбінезоні верхи на поні, знятий на плівку і вкладений у рамку. Не таким уявляла його собі Террі. Дивлячись на вицвіле фото, вона мала в голові лише одне запитання: як такий славний хлопчик міг згодом перетворитися на монстра?

Не було сенсу запитувати Мік, вона б такого не зрозуміла. Крім того, Мік знову вдалася до акту зникнення — якби Террі вчасно не озирнулася, то навіть не помітила б, що подруга повертається в коридор.

— Що з тобою? — запитала Террі. — Ти завжди крадькома йдеш від мене. Може, марихуани накурилася, га?

— Мене не зловлять на гарячому, що я курю марихуану, — відрубала Мік і пішла коридором до темних дверей, які відчинилися від легенького натиску, ключ не знадобився.

Мік посвітила всередину ліхтариком, немов запрошуючи:

— Материна спальня.

Запах фарби в цій кімнаті був вочевидь недоречним. Саме так і Террі почувалася в цій кімнаті: недоречною. Якщо говорити про давню історію, материна спальня була справжньою «золотою старовиною», напхана всякою всячиною, мотлохом, який можна побачити, скажімо, в музеї. Але дівчинку тут ніщо не зацікавило, крім великого ліжка, та й воно виявилось розчаруванням, бо було пусте.

Террі насупилася, дивлячись на Мік крізь світло ліхтаря:

— Здається, ти обіцяла показати мені Матір.

— Авжеж, — кивнула Мік.

— Гаразд, то ж де вона?

— Не поспішай, ще встигнеш. — Мік пішла до дверей, а потім, вийшовши в коридор, зупинилася так раптово, що Террі мало не наткнулася на неї. — Стривай! — пробурмотіла вона. — Здається, я щось чую.

Дівчата якусь мить стояли не ворущачись, дві невеличкі постаті, заціпенілі серед мовчазних тіней. Більш нічого: тільки тіні, які поставали навколо, і тиша внизу.

Жодних звуків. Нема чого боятися. Рипіли кросівки «Reebok», коли дівчата йшли по коридору і спускалися сходами. Унизу Мік зупинилася:

— Хочеш оглянути перший поверх?

— А Мати тут?

— Ні, — похитала головою Мік, — але чекає нас.

— Де?

— У підвалі.

Тож туди й пішли — Мік, завзята провідниця, і Террі, неохочий ар'єргард. Дівчинка знай повторювала собі, що вона не полохлива курка, але це була брехня. Адже насправді — не тільки перелякана курка, а ще й голубка, яка піймалася на оманливих словах Мік, мовляв, тут страшенно цікаво. Мік, можливо, під кайфом, бо, мабуть, щось збрехала своєму батькові, але, якщо йдеться про Террі, забудьте. Блукання в пітьмі та вдихання смороду свіжої фарби — невелика розвага. Гаразд, ота рухлива статуя у вестибюлі мотелю — чудова й дотепна ідея, а непорушна статуя в душовій кабіні трохи моторошна. Але, якщо це все, що тут можна побачити, той Гладун Отто навряд чи потрапить до «*Lifestyles of the Rich and Famous*» («Життя багатих і славетних») тільки завдяки продажу квитків. Щоб піднятися вгору, йому доведеться робити щось більше. Або ж упасти з цим усім тут, у підвалі.

Дівчата спустилися нижче, але виявилось, що там лише цокольне приміщення з пофарбованими голими стінами. Не було навіть однієї з тих великих печей, у які закидали вугілля за давніх днів; будинок, напевне, мав натомість якусь вбудовану систему опалення вище, якщо його збиралися експлуатувати й узимку. Не те що Террі бодай трохи обстоювала той або той варіант, це проблема Гладуна Отто, а не її. А от її проблема така: вона почала відчувати, що їй треба в туалет, а передусім: з якої речі вона б'є тут байдики?

— Гаразд, — мовила Террі, — ми вже тут. Я й досі нічого не бачу.

Мік обернулася, її голова похитувалася у гало від ліхтарика.

— Це тому, що тут тільки цокольний поверх. Я ж казала, вона в підвалі, пам'ятаєш?

— Якому підвалі?

— Фруктовому. Тут, унизу.

Мік завернула за сходи, які вели до цокольного поверху, Террі пішла слідом за нею. Їй здавалося, ніби промінь ліхтарика стає тьмянішим, а її потреба — нагальнішою. Годі сумніватися, туалету в підвалі немає, але, можливо, Гладун Отто облаштував туалет на першому поверсі. Наскільки вона знає цього чоловіка, той туалет, напевне, буде платним. Але тепер їй байдуже, хочеться тільки нашвидку зазирнути в підвал, а потім піти нагору й мерщій висцятись.

— Агов! — крикнула Мік, і Террі аж здригнулася. — Що з твоїм ліхтариком?

Террі глянула на тьмянний контур своєї руки, що стискала металевий циліндр. Потрусила ним, натиснула великим пальцем на вмикач.

— Мабуть, сіли батарейки, — відповіла вона.

— А з моїм усе гаразд.

Мік вимахувала променем світла в правій руці, а лівою взялася за ручку дверей під сходами.

— Чому ти не відчиняєш? — запитала Террі. — Чого чекаєш?

— Пообіцяй мені одне, — попросила Мік. — Що ти не зойкнеш.

— Ти глузуєш із мене. Я й не думаю зойкати.

— Може, й ні, — мовила Мік. — А от я ще й як зойкнула, коли прийшла сюди вчора ввечері. Звичайно, я чула всі оповідки про *справжній* вигляд матері Нормана Бейтса, коли її знайшли тут, але однаково була приголомшена й трусилася, бо лялька така... скажімо, мерзенна.

— Ти не налякаєш мене, — заперечила Террі. — Це просто статуя старої жінки.

— І я так думала, — тіль Мік кивнула на стіну коло низу сходів. — Але ж я забула про все, що Норман виробляв із нею.

— Як-от?

— Як-от убив її для початку. Додав їй та її приятелеві якусь отруту в алкоголь. Забула, як її називають, але то, мабуть, страхітливий різновид смерті, це можна побачити на її обличчі. Власне, на рештках її обличчя.

— Я думала, дядько Норман потім підправив її, — зауважила Террі.

— Спершу він мав її *відкопати*.

Голос Мік звучав так, наче це все сповіщала їй чарівна куля, але Террі хотілося б, щоб подруга почекала, поки вони знову вийдуть надвір. Унизу надто тепло, надто душно, надто темно, надто замкнено, надто проклято, здебільшого десь так, як у могилі, з якої Норман викопав матір.

— Це сталося, певне, десь через кілька місяців, — додала Мік. — Тож тієї пори, коли він знову наклав на неї руки, вона вже могла стати, ну, ти знаєш...

— Невже про таке *треба* розповідати? — Террі не дала Мік шансу відповісти. — Крім того, я знаю, що він зробив із нею. Таксдермію.

— Дурепо, таксидермію!

— Подумаєш! Головне, що дядько Норман чимось напхав її.

— Але він казав про це не так. Думав, ніби вона й досі жива. Вони всякчас розмовляли — тільки він, звичайно, розмовляв сам із собою. А коли тут почав нишпорити той детектив, Норман зніс матір у підвал, щоб ніхто не чув її. Або не бачив.

— Гаразд-гаразд. Ходімо гляньмо на стару й забираймося звідси, — підганяла Террі.

Мік хихикнула:

— Що, злякалася, правда?

Дівчинка потяглася лівою рукою до дверної ручки, а правою нахилила ліхтарик так, щоб, коли відчиняться двері, промінь висвітив безпосередньо те, що всередині.

— Ну, готова до паскудства? — запитала Мік.

І відчинила двері.

М'язи на шиї Террі попередньо напружилися, готуючись виразити голосом реакцію на побачене. Але досить дивно, жоден звук не вийшов із її горла, натомість скрикнула Мік, побачивши, що в підвалі.

Власне, що там нічого немає.

Адже підвал був порожній.

Террі дивилася у відчинені двері, потім обернулася до товаришки:

— Мік...

Мік не глянула на неї, а й далі дивилася просто себе, але тепер її крик перейшов у збагненну відповідь:

— Вона зникла!

— Як?

Мік обернулася, її плечі трусилися:

— Учора ввечері вона була тут, я знаю, я бачила її! Ти віриш мені, правда?

Террі кивнула головою:

— Гаразд, вона зникла. Невже треба так перейматися цим?

— Ти що, не розумієш?

Террі думала, що розуміє:

— Це жарт, правда? Ти хотіла, щоб я думала, ніби ти зомліваєш, бо Мати раптом ожила і вийшла звідси?

— Аякже! — Мік тепер уже стримала крик, але її рука, що тримала ліхтарик, тремтіла. У його миготливому світлі Террі побачила скривлене від страху обличчя. — Вона не вийшла! Хтось забрав її! Можливо, ти мала слухність, коли казала, ніби чуєш щось. Можливо, хтось прийшов украсти її, можливо, нас бачили...

Мік, здавалося, тільки на мить опанувала свій голос, тож Террі, заспокоюючи, поклала їй руку на плече. Мік крутнулася, похитавши головою:

— Ходімо, нам треба вийти звідси!

Ноги Мік метнулися до сходів, потім пострибали по сходах угору. Окрайці світла від променя її ліхтарика швидко згасли вгорі у сходовій шахті, лишивши Террі в пастці дедалі глибшої пільми вниз.

— Стривай, почекай мене!

Але перелякані кроки не зупинилися, ніхто не дослухався до Террі. Вона шпорталася, підіймаючись сходами вгору, лівою рукою намацувала відсутній поручень і водночас несамовито тиснула великим пальцем на вмикач ліхтарика, але безрезультатно. Один результат, правда, був. Коли рука, яка тримала ліхтарик, гойднулася вперед, щиколотки тернулися збоку об стіну, пальці від раптового болю розслабилися, і ліхтарик випав.

Ліхтарик упав, і біль тепер був уже не миттєвий. Ногу пронизав новий біль, коли металевий циліндр ударив по кісточці й відскочив геть, набувши швидкості від сили удару.

Террі хапнула ротом повітря і здригнулась, коли вага тіла припала на забиту кісточку. Приклавши ліву долоню до невидимої стіни сходової шахти, обережно нахилилася й намацала пальцями правої руки набряк, який уже почав випинатися над верхнім краєм кросівки. Пальці розслабили шнурівки, але не стишили болю.

Скрегочучи зубами, Террі вийшла на цокольний поверх. Там, на рівній поверхні, біль пронизував ногу вже під іншим кутом, але стогнати не було сенсу. Не було сенсу й гукати, вона не чула кроків Мік на сходах, що вели на перший поверх. Подруга, безперечно, вибралася звідси в пекельному поспіху; хизувалась, яка смілива, хоча в душі саме Мік усякчас була полохливою куркою. А якщо

справді хтось вдерся і вкрав те жалюгідне опудало? Тоді він уже не матиме потреби тинятися тут навколо.

Чи, може, матиме?

Можливо, Мік знала щось, але мовчала, можливо, таки мала причину боятися, і саме тому так похапцем здиміла звідси. Їй теж варто було б вчинити так само, сказала собі Террі, але ж нестерпно нога болять. Підіймаючись сходами цокольного поверху, вона запитувала себе, чи справді той клятий ліхтарик так боляче вдарив її. Хай там що, кісточка озивалася пекельним болем. Дівчинка намацувала собі шлях у темному коридорі, їй здавалося, ніби вона йде по розпечених вуглинах.

Террі двічі була змушена зупинятися, і, коли ступила на верхню сходинку, її спонукали йти вперед тільки відчинені вхідні двері та Мік, що стояла в кутку коло них. Незважаючи на дедалі сильніший біль, Террі наддала ходи. Вхідні двері тим часом хитнулись і стали зачинятися.

— Гей, тримай двері! — гукнула Террі.

Мимоволі підняла праву руку, щоб самій притримати двері, але вони вже зачинилися, і Мік зникла в півтімі.

От тільки постаттю, що з'явилася в передпокої, була не Мік. А сріблиста річ, затиснута в піднятій руці — не ліхтарик.

Еймі Гейнс виїхала на останній відтинок шляху десь о шостій годині, але небо вже було темним, як опівночі.

Три дні тому вона вилетіла з Чикаго, а два дні тому покинула Форт-Верт, щоб рушити в довгу дорогу додому. Перші дві ночі її найдужче вражало засіяне зорями небо — внаслідок багаторічної звички до міського освітлення ця картина стерлася з її поля зору й пам'яті. Цього ж вечора зорі над головою не світили, але на шосе попереду іскрились та блищали у світлі фар краплі дощу.

Дощ пустився сильніший, лопотів по асфальту і створював електростатичні перешкоди, заглушаючи звук автомобільного радіо. Еймі, зітхнувши, вимкнула його й зосередилася на транспортному потоці. Пікова завантаженість о шостій годині тут була менша за ту, яку можна побачити о другій годині ночі на будь-якій швидкісній автомагістралі в Чикаго. Дощ чи не дощ, вона таки їхала вперед. Інколи довгий кружний шлях — найкоротша дорога додому.

Принаймні саме ці слова Еймі знай казала собі. Має бути якесь виправдання її дій, бо було б набагато легше їхати у своїй машині від самого Чикаго замість летіти до Форт-Верта з непевною надією, що там може бути щось цікаве.

Але Форт-Верт виявився занедбаним краєм, крім картини засіяного зорями неба в попередні ночі, там не було нічого, на що було б варто дивитися після довгих виснажливих годин у дорозі. А того, на що Еймі потай сподівалася, не сталося. Вона взагалі не почувалася бодай трохи такою, як Мері Крейн.

«Потай»? «Безглуздо» — краще слово. Як вона могла сподіватися на ототожнення з людиною, яка жила багато років тому? Та й світ, у якому перебувала Мері Крейн, теж давно пішов у небуття — Еймі з'ясувала це у Форт-Верті, коли намагалася знайти двері в минуле. Її подорож у найманому автомобілі пролягала тим самим маршрутом, яким їхала колись Мері Крейн, або більш-менш тим, який спромоглися хоч якось визначити, адже ж минуло багато років, змінилися не лише краєвиди, а й навіть самі шляхи.

Крім того, між Мері Крейн і нею не було схожості. Вона не хапнула купи готівки в свого працедавця і не тікала з міста, не міняла машин дорогою, щоб запобігти викриттю. А найголовніше — не зупинялася провести ніч у motelі Бейтса. Насправді частину ночі, яка скінчилася плюскотом води в душі й помахами ножа.

Є тільки дві обставини, які в неї спільні з тією нещасною дівчиною, що загинула ще до її народження. Як і Мері Крейн в останній день свого життя, вона теж їхала під час зливи та бурі — і їхала у Фейрвел.

Але по шосе, а не по бічній дорозі, яка вела до motelю Бейтса. І той motel, і дім над ним давно вже зникли, як і трансвестит, що вбив дівчину, а згодом детектива, який приїхав шукати її.

Зникли, але їх не забуто. І є речі, які їй теж краще не забувати. Наприклад, з'їзди зі швидкісного шосе: стояв знак, який повідомляв, що невдовзі буде з'їзд до Монтроуза і Рок-Сентера. Фейрвел наступний, або ж так вона гадала.

І то слушно.

Машина повернула й поїхала по спіралі з шосе вниз, Еймі полегшено зітхнула, але зітхання заглушив гуркіт грому. А коли вона повернула праворуч на місцеву дорогу, що вела до містечка, полегкість поступилася тривожному передчуттю, яке увиразнив спалах блискавки, що розітнула небо так, наче ніж Нормана Бейтса розтинав...

Але що вклало *такі* думки в її голову? На них не було часу, бо Еймі тепер заїздила в сам Фейрвел. Дощ і пільма приглушили її перші враження від міста: на перший погляд воно, здавалося, нічим не відрізнялося від тисяч інших містечок, розпорошених по всьому осердю середньозахідної Америки.

Але саме це, звичайно, робить його таким загадковим, нагадала вона собі. Так багато схожих рис між Фейрвелом та іншими містами, проте є тільки одна значуща відмінність: *це* сталося тут. «Саме тут ударив ніж».

Важко повірити, та й убивства, власне, скоєнодесь за сімнадцять миль від головної вулиці Фейрвела. Але Норман Бейтс ходив до школи в цьому місті, гуляв по цих вулицях, коли був дорослим. Жителі міста знали його як приятеля і сусіда. Він, напевне, заходив до декого з них додому, купував у місцевих крамницях. Якщо подивитися на будинки

й крамниці, більшість з них існували ще й тоді. Сам Фейрвел немов зберігся в капсулі часу.

Самозбереження — перший закон природи. Норман Бейтс ступив на крок далі: зберіг у собі свою матір. І це перетворило його не в капсулу часу, а в бомбу з годинниковим механізмом, бомбу, що вже давно вибухнула.

Але тепер не було часу думати про це. Тепер годилося дивитись уперед на зустрічний міський транспорт, і слава Богу, що двірники на лобовому склі працюють досі. Крім кількох водіїв у машинах, ніхто не звернув уваги на приїзд Еймі на площу перед будівлею суду. Вона впізнала площу з фотографій: гранітний обеліск меморіалу на згадку про Другу світову війну; з одного боку від постаменту — окопний міномет часів Іспансько-американської війни, а з другого — статуя ветерана-конфедерата часів Громадянської війни. Збереження — спосіб життя Фейрвела.

Але прибудова до будівлі суду була більш-менш новою, як і готель «Фейрвел» у кварталі поряд на протилежному боці вулиці. Паркінг коло готелю був майже пустий, тож Еймі стала близько до накриття над входом. І все ж пошкодувала, що не взяла парасольки, бо, навіть несучи багаж із машини до дашка накриття, мала всі шанси відчувати холод нещадної зливи.

Зате вестибюль — сухий, теплий і, трохи на її подив, добре й затишно вмебльований. У вестибюлі цієї пори не було жодного іншого клієнта і ніде ані сліду коридорного чи носія, готового взяти в неї сумку. Але за бюрком прийняття сидів черговий — високий довгов'язий молодик із землистим обличчям, зеленими очима і волоссям кольору брудної котячої підстилки.

Відклавши комікс, молодик присвятив усю свою увагу потребам і добробуту нової клієнтки.

— Когось шукаєте? — запитав він.

— Я Амелія Гейнс. Думаю, тут зарезервовано номер для мене.

— Ох! — Зеленоваті очі ковзнули до відсунутого коміксу, але тільки на мить. — Як, перепрошую, ваше прізвище?

— Гейнс. — Дівчина проказала його по літерах, поки молодик дивився в журнал, що начебто лежав нижче від рівня столу. Готель

«Фейрвел» був не більше обізнаний із комп'ютерами, ніж його черговий — із краватками.

Але молодик таки знайшов запис про Еймі, і вона без проблем заповнила бланк, якщо не брати до уваги її небажання написати щось у графі «Назва компанії». Коли дівчина посунула заповнений бланк через стіл, черговий переглянув його і побачив пропуск:

— Леді, ви ні на кого не працюєте?

«Самозайнята, — мало не відповіла Еймі. — Якого дідька тебе це обходить!»

Принаймні саме ці слова *кортіло* їй сказати, але внаслідок трохи непевного характеру своєї ситуації лише кивнула головою. Немає сенсу зчиняти бучу або, сягнувши рукою через стіл, легенько дати по пиці цьому надміру цікавому типові. Вона навіть спромоглася на усмішку псевдовдячності, взявши ключ від номера 205.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

КУПИТИ